

**UCHWAŁA NR VII/45/2019
RADY GMINY W RADKOWIE**

z dnia 29 marca 2019 r.

w sprawie "Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2021,,

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U.z 2019 r. poz. 506) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1, ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U.z 2015 r. poz. 1390) Rada Gminy w Radkowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „ Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2021", stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Radków.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady Gminy
w Radkowie

Tomasz Szczerba

**GMINY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W GMINIE
RADKÓW
NA LATA 2019- 2021**

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	
2. Zjawisko przemocy.....	
3. Stereotypy.....	
4. Skutki przemocy.....	
5. Podstawy prawne programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.....	
6. Diagnoza problemu w gminie Radków.....	
7. Procedura Niebieskiej Karty.....	
8. Zespół Interdyscyplinarny.....	
9. Ocena możliwości realizacji programu.....	
10. Beneficjenci programu.....	
11. Realizatorzy programu.....	
12. Cele i założenia programu.....	
13. Ewaluacja, monitoring, finansowanie.....	
14. Harmonogram realizacji programu.....	

1. Wprowadzenie

Przemoc w rodzinie jest istotnym problemem społecznym, występującym we wszystkich grupach społecznych. Przemoc jest często problemem ukrytym, któremu towarzyszą inne dysfunkcje w rodzinie. Skutki przemocy u dorosłych osób oraz dzieci są wielowymiarowe, często na całe życie, począwszy od charakteryzującego pokrzywdzenie zespołu stresu pourazowego, poprzez choroby psychosomatyczne, psychiczne, nerwice lękowo - depresyjne, po różnego rodzaju zaburzenia zachowania, a także uzależnienia.

Skuteczne przeciwdziałanie i zwalczanie przemocy w rodzinie wymaga współpracy różnych służb. Wdrożenie w życie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy jest gwarancją zintegrowanych działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych w tym zakresie.

Program opiera się na ustawie z dnia 29 lipca 2005r. O przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (, z póź.zm) .

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Powyższa ustawa ma na celu zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Głównym celem Gminnego programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w gminie Radków, a tym samym budowanie skutecznie działającego systemu uwzględniającego lokalne uwarunkowania i rozmiary zjawiska.

Program będzie stanowił wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy w rodzinie i będzie realizowany wielopoziomowo przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie. Przyczyni się on do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ograniczenia zjawiska przemocy i towarzyszących mu innych dysfunkcji w rodzinie oraz poprawy kondycji rodzin zamieszkałych na terenie gminy Radków.

2. Zjawisko przemocy

Definicja przemocy w rodzinie;

Przemoc w rodzinie jest poważnym zaburzeniem funkcjonowania rodziny, prowadzącym do naruszeń norm moralnych i prawnych. Osobami doznającymi przemocy domowej najczęściej są kobiety, dzieci, osoby chore i niepełnosprawne.

Przemoc w rodzinie została zdefiniowana w art. 2 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zgodnie z tą definicją przez przemoc w rodzinie należy rozumieć wszelkie jednorazowe albo powtarzające się umyślne działania lub zaniechania naruszające prawa lub dobra osobiste osób w rodzinie, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że jest intencjonalna, siły są nierównomierne, narusza prawa i dobra osobiste, powoduje cierpienie i ból.

Specjaliści wyróżniają pięć podstawowych form przemocy w rodzinie, gdzie poszczególne formy najczęściej występują w połączeniu z innymi:

1. fizyczna – najbardziej widoczna i najtrudniejsza do ukrycia, od szturchania, popychania, ciągnięcia za włosy, aż po zachowania powodujące ostre urazy fizyczne wymagające hospitalizacji.

2. psychiczna – najtrudniejsza do udowodnienia, często zaczyna się niepostrzeżenie, od ignorowania potrzeb, krytykowania poglądów, zazdrości, ograniczania kontaktów z bliskimi, po oskarżanie, poniżanie, wyśmiewanie, upokarzanie, szantażowanie i groźby.

3. ekonomiczna – uniemożliwianie podjęcia pracy, dostępu do wspólnych środków finansowych i dóbr materialnych, odbieranie zarobionych pieniędzy, niszczenie własności, niełożenie na utrzymanie rodziny.

4. seksualna – przedmiotowe traktowanie drugiej osoby w celu zaspakajania własnych potrzeb seksualnych, zmuszanie do nieakceptowanych przez partnera praktyk i zachowań seksualnych, od sytuacji zmuszania do oglądania pornografii po gwałt.

5. zaniedbanie – najczęściej stosowane wobec dzieci, a objawiające się niezaspokajaniem ich podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych. O zaniedbaniu mówimy w przypadku odrzucenia emocjonalnego dziecka, braku zainteresowania się jego rozwojem, problemami, a także zdrowiem i higieną.

Sytuację przemocy w rodzinie często opisuje się także w innych kategoriach nazywanych przemocą gorącą lub chłodną.

Przemoc gorąca to gwałtowne wybuchy tłumionych uczuć złości, frustracji, wściekłości, powodujące agresywne zachowania wobec najbliższych.

Przemoc chłodna przyjmuje najczęściej postać bardzo rygorystycznego stylu wychowania czy też autorytarnego traktowania dorosłych członków rodziny. Stosujący przemoc, przekonany o słuszności swoich czynów, zawsze znajduje dla nich usprawiedliwienie.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem złożonym, wieloaspektowym, rozpatrywanym w czterech perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej. Dlatego przeciwdziałanie jej wymaga podejścia interdyscyplinarnego.

Z punktu widzenia prawa przemoc uznawana jest za przestępstwo, co zobowiązuje służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interweniowania, podejmowania działań na rzecz ochrony ofiar, ścigania i karania sprawców. Aspekt psychologiczny zwraca uwagę na mechanizmy przemocy w rodzinie, relacje między doznającym a stosującym przemoc, odczuwane przez doświadczających skutki przemocy, a także na możliwości wyjścia z przemocy. Spojrzenie od strony moralnej odwołuje się do wartości takich jak : poszanowanie życia ludzkiego, zdrowia i godności ludzkiej. Zaś z punktu widzenia społecznego, zwracają uwagę funkcjonujące mity i stereotypy usprawiedliwiające zachowania przemocowe.

W bezpośrednim kontakcie z osobami doznającymi przemocy czy stosującymi przemoc w rodzinie ważne jest rozumienie przemocy na każdej płaszczyźnie. Każda osoba podejmująca się pracy z pokrzywdzonymi czy stosującymi przemoc powinna robić to zgodnie ze swoimi kompetencjami i możliwościami instytucji jaką reprezentują, a także mieć świadomość granic swoich kompetencji.

Należy podkreślić że osoby dotknięte przemocą w rodzinie często doświadczają kilku jej form jednocześnie. Przemoc w rodzinie najczęściej nie jest jednorazowym zdarzeniem. Zazwyczaj jest to zjawisko cykliczne.

Cykle przemocy:

1. faza narastającego napięcia;
2. faza ostrej przemocy;
3. faza miodowego miesiąca.

Ostatnia faza sprawia, że osoby dotknięte przemocą późno zgłaszają się po pomoc i długo tkwią w bardzo trudnej sytuacji rodzinnej, osobistej i materialnej. Często też wycofują zawiadomienie o przestępstwie, gdy tylko sprawca zmienia swoje zachowanie i zaczyna być miły. Robią tak w nadziei na trwałą zmianę zachowań swojego partnera.

Zazwyczaj w rodzinie, w której występuje problem przemocy znacznie zaburzona jest komunikacja wewnątrzrodzinna, a osoba stosująca przemoc przyzwyczajona jest do tak patologicznego sposobu sprawowania kontroli nad ofiarami. W takiej rodzinie obecne jest stałe poczucie zagrożenia i niepewności, a sprawca przemocy staje się mistrzem w stosowaniu technik manipulacyjnych.

3. Stereotypy

W świadomości społecznej funkcjonuje wiele mitów i stereotypów na temat przemocy w rodzinie, przy czym większość z nich używana jest jako argument za stosowaniem przemocy lub jako jej usprawiedliwienie, służąc do ukrycia, zamaskowania i zbagatelizowania problemu. Są one bardzo niebezpieczne, ponieważ z jednej strony zniewalają ofiarę przemocy i sprzyjają sprawcy, dając mu sygnał o społecznym przyzwoleniu na przemoc i o bezkarności, a z drugiej – utrudniają świadkom reagowanie i decyzje o pomoc dla ofiar.

Wśród najczęściej spotykanych mitów i stereotypów na temat przemocy w rodzinie znajdują się następujące stwierdzenia:

- „Przemoc w rodzinie to sprawa prywatna, nikt nie powinien się wtrącać”;
- „Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego”;
- „Przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary”;
- „Jeżeli ktoś jest bity to znaczy, że sobie na to zasłużył”;
- „Nikt nie powinien interweniować w sprawach rodzinnych”;
- „Ofiary przemocy w rodzinie akceptują przemoc”;
- „To był jednorazowy incydent, który nigdy się nie powtórzy”;
- „Gdyby ofiara naprawdę cierpiała odeszłaby od sprawcy”;
- „Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol”;
- „Gwałt w małżeństwie nie istnieje”;
- „Osoby używające przemocy muszą być chore psychicznie”;
- „Ofiary przemocy w rodzinie wyolbrzymiają problem”;
- „Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem rzadkim”.

Tymczasem wiedza naukowa, badania i doświadczenia specjalistów obalają stereotypy i dowodzą, iż przemoc to nie osobisty problem, tylko przestępstwo z art. 207 k.k. Niezatrzymywana prowadzi do eskalacji i jest realnym zagrożeniem dla zdrowia i życia. Powoduje bardzo poważne urazy nie tylko fizyczne, ale też psychiczne. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Przemoc wobec osób najbliższych jest zjawiskiem, które dotyka zarówno rodzin patologicznych jak i rodzin z wyższych sfer społecznych. Osoby, które dopuszczają się przemocy wobec

najbliższych pochodzą ze wszystkich grup społecznych i zawodowych. Wbrew w/w schematom nie muszą być alkoholikami, ani też osobami psychicznie lub emocjonalnie zaburzonymi.

Przemoc jest poważnym problemem, który niszczy nie tylko osobę, która jej doświadcza, ale również innych członków rodziny narażonych na uczestniczenie w aktach przemocy, dlatego nie można ukrywać przemocy i pozostawać biernym. Ujawnienie problemu i zwrócenie się po specjalistyczną pomoc nie ma nic wspólnego z ujawnianiem tajemnic rodzinnych.

4. Skutki przemocy

Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie to nie tylko ukazanie jej przyczyn, definicji oraz form występowania, ale również wskazanie na jej główne skutki.

Do najczęstszych skutków stosowania przemocy w rodzinie zaliczyć należy skutki o charakterze indywidualnym, społecznym oraz ekonomicznym.

Skutki indywidualne:

Osoby uwikłane w przemoc, a więc ofiary przemocy oraz jej sprawcy, ponoszą skutki o charakterze indywidualnym. Osoby dorosłe doznające przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstwa będącego skutkiem przewlekłego stresu lub/i depresji, mogą doznać urazów fizycznych, trwałego kalectwa. Skutkiem przemocy mogą być też: zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, trudności w funkcjonowaniu w różnych rolach społecznych, ubóstwo, bezdomność. W przypadku dzieci- ofiar przemocy- skutkiem może być śmierć w wyniku aktu przemocy lub trwale kalectwo. Skutkiem mogą być też: urazy fizyczne, zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, sięganie po środki psychoaktywne, uzależnienia, prostytuowanie się, konflikty z prawem, przejawianie zachowań agresywnych, nieprawidłowo rozwijająca się osobowość, zaburzony proces socjalizacji, demoralizacja, trudności wychowawcze, trudności w nauce oraz problemy w życiu dorosłym. Sprawcy przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku zabójstwa przez ofiarę w akcie samoobrony lub samobójstwa, mogą doznawać urazów, trwałego kalectwa. Skutkiem może być też bezdomność. Najczęściej dotyczy to osób, które opuściły zakład karny.

Skutki społeczne

Przemoc w rodzinie dotyka nie tylko tych, którzy bezpośrednio jej doznają. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby psychologicznej, jaką jest potrzeba bezpieczeństwa. Przeżywają też wiele negatywnych uczuć: lęk, wstyd, poczucie winy. To sprawia, że często występują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania. Niektóre z nich próbują radzić sobie z negatywnymi emocjami sięgając po środki uzależniające. Część dzieci, zwłaszcza chłopców, identyfikuje się ze sprawcą i zaczyna się zachowywać agresywnie wobec innych ludzi- zarówno rówieśników jak i dorosłych. W taki sposób liczba osób pośrednio dotkniętych skutkami przemocy w rodzinie rozszerza się na osoby obce. Dorośli, którzy jako dzieci doświadczyli przemocy w rodzinie, często mają trudności z funkcjonowaniem w roli rodzica, a to sprawia, że ich dzieci mogą mieć problemy. Tak więc krąg osób pośrednio dotkniętych przemocą rozszerza się też na następne pokolenia.

Skutki ekonomiczne

Przemoc w rodzinie niesie za sobą również skutki ekonomiczne. Ponosi je każdy obywatel. Skutki ekonomiczne, związane z systemowym wsparciem osób uwikłanych w przemoc, można zobrazować poprzez wskazanie instytucji bezpośrednio lub pośrednio zajmujących się problemem przemocy w rodzinie.

- Policja - wielokrotne interwencje w domach, przyjmowanie pokrzywdzonych w komisariatach, wizyty dzielnicowych i funkcjonariuszy ds. nieletnich w miejscu zamieszkania rodzin dotkniętych przemocą, umieszczanie sprawców w policyjnych pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, sporządzanie pism i wniosków do instytucji m.in. w przedmiocie uzależnienia czy o wgląd w sytuację rodziny i dziecka, prowadzenie dochodzeń, izby dziecka.
- Służba zdrowia- leczenie chorób psychosomatycznych i zaburzeń psychicznych- ambulatoryjne i szpitalne, leczenie skutków urazów doznanych w wyniku przemocy, w tym zabiegi chirurgiczne, rehabilitacja po urazach

- Pomoc społeczna- zasiłki celowe, poradnictwo specjalistyczne, praca socjalna, prowadzenie placówek opiekuńczo wychowawczych (koszty opieki i wychowania dzieci), placówek interwencyjnych dla nieletnich, zespołów opiekuńczych (całodobowa opieka i udostępnienie schronienia), mieszkań chronionych, ośrodków interwencji kryzysowej, specjalistycznych ośrodków wsparcia, hosteli dla ofiar przemocy.
- Edukacja- zajęcia reedukacyjne i wyrównawcze, nauczanie indywidualne, klasy integracyjne, świetlice socjoterapeutyczne, poradnie psychologiczno- pedagogiczne, specjalne ośrodki szkolno wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapii.
- Prokuratura i Sąd (karny i rodzinny)- prowadzenie spraw, opłacanie kuratorów
- ZUS- zwolnienia lekarskie i renty.
- Pracodawcy- gorsza wydajność pracy osób, które żyją w przewlekłym stresie, zwolnienia lekarskie.

5. Podstawy prawne programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Art.6. ust. 3 ustawy z dnia 10 czerwca 2010 o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustawach (Dz. U. z 2015r.poz. 1390) stwierdza, iż do zadań własnych gminy należy w szczególności:

1. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 25 lutego 1964r.- Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2017 poz.682, z późn. zm.);
- ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Z 2018 poz. 2137 z późn. zm.);
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz. U. Z 2019, poz. 161, z późn. zm.);
- ustawę z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. Z 2018 poz. 1457z późn. zm.);
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz. U. Z 2018,poz. 1600 z późn. zm.);
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Z 2018 poz. 1987, z późn. zm.);
- ustawę z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Z 2019, poz. 506)
- ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2018, poz. 1508)
- ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015, poz. 1390, z późn. zm.)
- ustawę z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U.z 2018, poz.1878 z późn. zm.).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest skorelowany z następującymi programami:

1. Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014- 2020;
2. Narodowym Programem Zdrowia (Dz.U2016,poz.1492)

6. Diagnoza problemu w gminie Radków

Gmina Radów położona jest we wschodniej części województwa świętokrzyskiego w powiecie włoszczowskim.

Na terenie gminy Radków jest jedna szkoła podstawowa, jedno samorządowe przedszkole.

Instytucjonalną działalność na rzecz pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radkowie. Z obserwacji pracowników socjalnych oraz na podstawie analizy dokumentów wynika, że przemoc występująca w rodzinie jest jeszcze ukrywana i zatajana. Jest to nadal temat wstydlivy i jakby lekceważony aż do chwili zaistnienia sytuacji drastycznych

i bezpośredniej przemocy fizycznej. Bardzo często osoby nawet nie wiedzą, że są ofiarami przemocy np. psychicznej, godząc się na swój los i nie oczekując pomocy z zewnątrz.

Jednakże świadomość społeczeństwa jest już coraz większa i osoby doznające przemocy częściej reagują na zachowania przemocowe.

Ośrodek realizuje zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy poprzez współpracę z Policją, Sądem, Prokuraturą, kuratorami sądowymi, kuratorami społecznymi, pedagogami, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innymi osobami oraz instytucjami.

Współpraca dotyczy poradnictwa, interwencji i wzajemnego wsparcia oraz uzupełniania podejmowanych działań, a także bieżącego monitorowania problemu w środowiskach przez pracowników ośrodka. W obszarze pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy finansowej, świadczy pracę socjalną, wskazuje miejsca gdzie można uzyskać pomoc, współpracuje z różnymi grupami zawodowymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Poradnictwo ogólne w ramach pracy socjalnej podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych przez pracowników socjalnych. Według potrzeb kierowanie do specjalistów w Radkowie oraz we Włoszczowie

Interwencja:

- zgłoszenie na Policję podejrzenia o możliwości popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie;
- zapewnienie miejsca w całodobowej placówce dla ofiar przemocy w rodzinie;
- rozeznanie czy dzieci mają zapewnioną należytą opiekę w miejscu zamieszkania;
- przeprowadzenie rozmowy interwencyjno- ostrzegawczej z osobą podejrzaną o stosowanie przemocy na temat konsekwencji, jakie grożą za krzywdzenie najbliższych oraz działań, które zostaną wobec niego podjęte;
- skierowanie wniosku do Gminnej komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe;
- skierowanie osoby podejrzanego o stosowanie przemocy na Program Korekcyjno- Edukacyjny dla sprawców przemocy;

Objęcie środowiska monitoringiem przez pracownika socjalnego.

Liczba osób, których interwencje dotyczyły: 13

1. Liczba spraw związanych z wszczęciem procedury Niebieskiej Karty- wypełnienie formularza Niebieska Karta- A: 16

2. Liczba wypełnionych formularzy Niebieska Karta- A przekazanych do przewodniczącego ZI przez OPS: 16

3. Liczba formularzy Niebieska Karta- A otrzymanych przez przewodniczącego ZI od:

- a) Przedstawicieli Policji- 13
- b) Przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej- 2
- c) Przedstawicieli Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych- 1
- d) Przedstawicieli oświaty- 0
- e) Przedstawicieli ochrony zdrowia- 0

4. Liczba prowadzonych przez ZI postępowań w ramach procedury Niebieskiej Karty- 16

a) liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie, których w/w postępowanie dotyczyło- 13

5. Liczba odbytych posiedzeń ZI - 12

- a) liczba prowadzonych postępowań przez ZI - 12
- b) liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie, których w/w postępowanie dotyczyło- 13

6. Liczba zakończonych postępowań w ramach procedury Niebieskiej Karty- 16

7. Działania podejmowane przez OPS w odniesieniu do różnych kategorii osób uwikłanych w problem przemocy w rodzinie w ramach procedury Niebieskiej Karty

a) działania podejmowane wobec ofiar przemocy w rodzinie:

Liczba osób	Podjęte działania
16	- praca socjalna: monitoring, wsparcie asystenta rodziny, rozeznanie czy dzieci mają zapewnioną należytą opiekę w miejscu zamieszkania, zapewnienie miejsca w całodobowej placówce dla ofiar przemocy w rodzinie, udzielanie informacji dot. Możliwości uzyskania porad prawnych, psychologicznych oraz kierowanie do instytucji udzielających wsparcia rodzinie

b) działania podejmowane wobec sprawców przemocy w rodzinie

Liczba osób	Podjęte działania
16	- skierowanie na leczenie, monitoring, rozmowy profilaktyczno- ostrzegawcze, skierowanie do udziału w programie korekcyjno- edukacyjnym

c) działania podejmowane wobec świadków przemocy

Liczba osób	Podjęte działania
6	0

8. Liczba zgłoszeń o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie dokonanych przez OPS

Instytucja, do której OPS przekazał zgłoszenie	Liczba dokonanych zgłoszeń przez OPS
Policja	1
Prokuratura	1

7. Procedura Niebieskiej Karty

Mimo, że w relacjach międzyludzkich przemoc istniała od zawsze, to o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Takiego, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Problem przemocy wymaga podjęcia szerokiego, zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania. Zmniejszanie rozmiarów przemocy w polskich rodzinach i pomaganie ofiarom jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania różnych ludzi i organizacji.

Procedura Niebieskiej Karty jest przykładem łączenia kompetencji różnych służb.

Głównym celem tej procedury jest rozpoznawanie przemocy i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną. Podstawą skuteczności procedur i oferowanej pomocy jest współpraca przedstawicieli różnych służb na rzecz osób doświadczających i stosujących przemoc w rodzinie. Znowelizowana ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wymusiła zmiany w procedurze. Rozporządzenie m. in. określa tryb postępowania w przypadku pozyskania przez odpowiednie służby informacji o wystąpieniu przemocy w rodzinie, zmienia obowiązujące formularze Niebieskiej Karty, które dotychczas wypełniane były jedynie przez funkcjonariuszy policji, pracowników ośrodków pomocy społecznej, a teraz także przez przedstawicieli gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty i służby zdrowia.

Rozpoznanie przemocy i wypełnienie Niebieskiej Karty to początek procesu pomagania. Każda z w/w służb na w swoich ustawowych zapisach możliwość i obowiązek korzystania z pomocy innych osób, instytucji i organizacji, a także podejmowania współpracy, gdy zostanie o to poproszona. W przypadku przemocy w rodzinie działania indywidualne nie przynoszą pożądanych efektów.

8. Zespół Interdyscyplinarny

Praca w Zespole Interdyscyplinarnym oparta jest na systemowej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu przemocy.

•Zespół Interdyscyplinarny w Radkowie został utworzony 30marca .2011r. uchwałą Rady Gminy w Radkowie w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania (art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Uchwała Nr V/21/2011 Rady Gminy Radków z dnia 30 marca 2011.

Porozumienie pomiędzy wójtem a podmiotami, o których mowa w art.9a ust. 3 lub 5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podpisane są z

- Niepublicznym Zespołem Opieki Zdrowotnej w Radkowie,
- Sądem Rodzinnym - Zespołem Kuratorów we Włoszczowie,
- Komendą Policji we Włoszczowie,
- Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – Urząd Gminy Radków,
- Stowarzyszenie „Nasze dzieci”,
- Szkoła Podstawowa Radków.

Działania profilaktyczne

·Przedszkole- m.in. prowadzenie działań informacyjnych, profilaktycznych, szkoleniowych dla rodziców, nauczycieli, pracowników przedszkola dotyczących przemocy w rodzinie;

·Szkoła podstawowa- m.in. realizacja programów edukacyjno profilaktycznych, indywidualne rozmowy z dziećmi, pogadanki dla rodziców na temat zjawiska przemocy w rodzinie;

·Gimnazjum- m. in. realizacja programów edukacyjno profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem treści dotyczących szeroko rozumianej agresji i przemocy, sposobów radzenia sobie z emocjami, promowanie zdrowego stylu życia.

9. Ocena możliwości realizacji programu

Mocne strony:

- powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego w Radkowie, którego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- istnienie na terenie gminy podmiotów dysponujących pracownikami pierwszego kontaktu, stanowiących źródło informacji o faktach przemocy domowej (m.in. pracownicy socjalni, dzielnicowi, pedagog szkolny, lekarz);
- funkcjonujący system przeciwdziałania problemom alkoholowym, często związany z problemem przemocy domowej- funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Medyce;;
- funkcjonowanie punktu diagnozowanie problemu i prowadzenie działań terapeutycznych przez psychologa i terapeutę w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Słabe strony:

- niski poziom świadomości społecznej na temat przemocy domowej- czym ona jest, cykle przemocy, skutki psychologiczne i prawne stosowanej przemocy;
- niewystarczające upowszechnienie informacji o naturze problemu przemocy domowej;
- niewystarczająca znajomość zagadnień profilaktyki zdrowia psychicznego wśród mieszkańców gminy- mała dostępność usług świadczonych przez psychologów, terapeutów uzależnień;

Szanse:

- mobilność i elastyczność działania kadr podmiotów zajmujących się problemem przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- zapewnienie społeczności szerokiego dostępu do informacji i poradnictwa w zakresie rozpoznawania problemu przemocy w rodzinie, źródeł uzyskania pomocy i terapii rodzin doświadczających przemocy;
- akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie.

Zagrożenia:

- brak perspektywy rozwoju dla młodych ludzi, co sprzyja popadaniu w kryzysy psychiczne;
- słaba aktywność społeczeństwa;
- pogłębiający się problem ubóstwa i bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych rodzin oraz innych problemów społecznych, będących zarówno konsekwencją jak i źródłem przemocy w rodzinie;
- wzrost spożycia alkoholu i dysfunkcji rodziny.

10. Beneficjenci programu

Bezpośrednim wsparciem w ramach programu zostaną objęci wszyscy mieszkańcy gminy Radków, a w szczególności:

- osoby doświadczające przemocy w rodzinie;
- osoby dorosłe jak i dzieci doświadczające sytuacji kryzysowej;
- osoby pozostające w konflikcie rodzinnym;
- osoby i rodziny z problemem bezrobocia;
- osoby i rodziny z problemem uzależnień;
- dzieci i młodzież doznająca kryzysów i ich rodzin

Inne podmioty objęte realizacją programu:

- pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- nauczyciele i pedagodzy;
- funkcjonariusze Policji;
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- pracownicy służby zdrowia;
- członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego;
- ogół mieszkańców gminy.

11. Realizatorzy programu

Komenda Policji we Włoszczowie

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Radkowie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radkowie

Zespół Interdyscyplinarny w Radkowie

Samorządowe Przedszkole w Radkowie

Szkoła Podstawowa w Radkowie

Gimnazjum w Radkowie

Sąd Rejonowy we Włoszczowie- kuratorzy

Inne jednostki pomocowe, stowarzyszenia

.

12. Cele i założenia programu

Wspieranie działań profilaktycznych oraz upowszechnienie wiedzy o przemocy domowej.

Zasada nadrzędna

Ścisła współpraca z podmiotami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie: OPS, szkoły, sądy, policja, stowarzyszenia, poprzez tworzenie wspólnych projektów, prace w zespole interdyscyplinarnym.

Cel główny

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Cele szczegółowe

- Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- Zwiększenie dostępności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie do różnych grup społecznych;
- Zapewnienie rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie kompleksowej pomocy
- Dostosowanie istniejącej infrastruktury instytucjonalnej oraz zasobów na potrzeby działań profilaktycznych lub pomocowych dla ofiar przemocy domowej;
- Zintegrowanie środowisk oraz zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników jednostek, służb oraz organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Cele pośrednie:

- zmiana postaw mieszkańców wobec zjawiska przemocy w rodzinie
- wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy
- spadek liczby drastycznych przypadków przemocy;
- spadek liczby rodzin w których interwencje podejmowane są wielokrotnie;
- spadek liczby osób zatrzymanych w izbie wytrzeźwień i policyjnych izbach zatrzymań w związku z przemocą w rodzinie
- stała edukacja środowiska gminnego poprzez systematyczne umieszczanie ulotek, plakatów, broszur, informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Strategie i metody działania

- zebranie szczegółowych wiadomości na temat rozmiaru zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Radków
- przeprowadzenie diagnozy i ustalenie zasobów w środowisku gminnym
- opracowanie mapy zasobów
- przeprowadzenie ankiet pozwalających określić postawy mieszkańców gminy wobec problemów związanych z przemocą w rodzinie
- przeprowadzenie rozeznania pozwalającego określić postawy pracowników służb i placówek stykających się z problemem przemocy na terenie gminy Radków;
- przygotowanie raportu o przemocy w rodzinie i istniejących zasobach na terenie gminy

Ocena efektów prowadzonych działań

- zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie, wzrost liczby przeszkolonych osób
- na skutek wcześniej podejmowanych interwencji spadek trudnych przypadków przemocy
- spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie
- spadek liczby osób zgłaszających się do różnych służb w związku z przemocą w rodzinie
- ilość wydanych ulotek, broszur, plakatów,

Cel 1. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie realizowany będzie poprzez następujące zadania:

- Upowszechnienie informacji wśród społeczeństwa gminy Radków na temat przemocy w rodzinie
- Organizowanie lokalnej działań profilaktycznych o zasięgu gminnym ukierunkowanej na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
- Prowadzenie akcji informacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania pomocy ze strony instytucji gminnych lub innych obejmujących swym działaniem teren gminy

Cel 2. Zwiększenie dostępności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowany będzie poprzez następujące zadania:

·Realizacja programów profilaktycznych w szkołach podstawowych, przedszkolu samorządowym w gminie Radków

·Realizacje szkoleń nastawionych na umiejętności wychowawcze rodziców(spotkania z rodzicami w trakcie wywiadówek szkolnych, zebraniach wiejskich, spotkaniach integracyjnych)

·Wczesne rozpoznanie i reagowanie na sytuacje, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy domowej (wymiana informacji z funkcjonariuszami policji, współpraca z radnymi, sołtysami, radami sołeckimi, organizacjami kościelnymi)

Cel 3. Zapewnienie rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie kompleksowej pomocy realizowane będzie poprzez następujące zadania:

·Udzielanie natychmiastowej pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i osób starszych, poprzez podejmowanie szybkich działań interwencyjnych w miejscu zamieszkania uczestników postępowania

·Wspieranie programów interwencyjnych, psychoedukacyjnych i innych dla dzieci, które są ofiarami lub świadkami przemocy w rodzinie

·Wspieranie działań osłonowych pomocy społecznej zapewniających bezpieczeństwo socjalne ofiarom przemocy domowej

Cel 4. Zintegrowanie środowisk oraz zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników jednostek, służb oraz organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie realizowany będzie poprzez następujące zadania:

·Szkolenia dla osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

·Udział w spotkaniach, konferencjach tematycznych

·Wprowadzenie superwizji dla osób pracujących bezpośrednio z ofiarami lub sprawcami przemocy domowej (osoby tworzące system przeciwdziałania przemocy w rodzinie).

13. Ewaluacja, monitoring, finansowanie

Program będzie podlegał ewaluacji w oparciu o dane zebrane przez Zespół Interdyscyplinarny w Radkowie podczas monitoringu. Monitoring (zbieranie i analiza danych) będzie przeprowadzany raz do roku, do dnia 31 grudnia za poprzedni rok kalendarzowy.

Ewaluacja programu powinna dostarczyć odpowiedzi, jaka jest trafność, skuteczność, użyteczność i efektywność programu. Powinna określić, czy cele programu są odpowiednie do ewoluujących potrzeb. Do jakiego stopnia oddziaływanie programu przyczyniło się do osiągnięcia celu głównego, celów szczegółowych i czy odpowiada potrzebom odbiorców programu oraz w jakim zakresie można oczekiwać, że pozytywne zmiany będą trwać po zakończeniu realizacji programu.

Źródłem finansowania zadań programu będą środki finansowe z budżetu gminy, mogą być wykorzystywane środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

14. Harmonogram realizacji programu

Cel ogólny: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Cele szczegółowe	Zadania	Działania	Realizatorzy	Termin realizacji
Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie	Upowszechnienie informacji na temat przemocy w rodzinie	Artykuły umieszczane na stronie internetowej, seminaria, debaty społeczne	GOPS poprzez ZI	2019- 2021

	Zorganizowanie lokalnych działań profilaktycznych Współdział w organizacji kampanii o zasięgu powiatowym, wojewódzkim lub krajowym ukierunkowanym na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	Organizacja gminnej kampanii na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie poprzez opracowanie, wydruk, kolportaż materiałów informacyjnych, ulotek, plakatów, broszur itp., współdział w innych kampaniach o zasięgu ponad gminnym	GOPS poprzez ZI	2019- 2021
	Prowadzenie akcji informacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania pomocy ze strony instytucji gminnych lub innych obejmujących swym działaniem teren gminy	Opracowanie i wdrożenie programów informacyjnych w jednostkach gminnych (pomoc społeczna, oświata, Urząd Gminy), opracowanie poradnika dla ofiar, sprawców i świadków przemocy domowej	GOPS poprzez ZI	2019-2021
Zwiększenie dostępności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych	Stworzenie wykazu programów profilaktycznych prowadzonych w gminie, ocena realizacji dotychczasowych programów, stworzenie wykazu potrzeb w zakresie realizacji programów	Instytucje Oświatowe, GKRPA,	2019- 2022
	Realizacja szkoleń	Wspieranie poradnictwa	Placówki	2019- 2021

	nastawionych na umiejętności wychowawcze rodziców	rodzinnego, określenie potrzeb rodziców w zakresie tematyki szkoleń, prowadzenie pogadarek na temat umiejętności wychowawczych rodziców	Oświatowe (szkoły, przedszkole), GOPS, GKRPA	
	Wczesne rozpoznanie i reagowanie na sytuacje, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy domowej	Wczesne rozpoznanie przemocy lub zagrożenia wystąpienia przemocy, ustalenie procedur postępowania interwencyjnego dla poszczególnych grup zawodowych	ZI	2015- 2018
Zapewnienie rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie kompleksowej pomocy	Udzielanie natychmiastowej pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i osób starszych	Prowadzenie wsparcia psychologicznego, wsparcia socjalnego, podejmowanie interwencji kryzysowej, wskazywanie ofiarom i sprawcom drogi pomocy, rozpoczęcie procedury NK, grupy robocze	GOPS, Policja, GKRPA, szkoły, służba zdrowia	2019- 2021
	Wspieranie programów interwencyjnych, psychoedukacyjnych i innych dla dzieci, które są ofiarami lub świadkami przemocy domowej	Podejmowanie interwencji kryzysowych, kierowanie do innych instytucji pomocowych, uruchomienie procedur prawnych, prowadzenie konsultacji wychowawczych lub pedagogicznych	GOPS, GKRPA, Placówki oświatowe, Policja, ZI	2019- 2021
	Wspieranie działań	Prowadzenie poradnictwa		

	osłonowych pomocy społecznej, zapewniających bezpieczeństwo socjalne ofiarom przemocy domowej	socjalnego oraz pracy socjalnej	GOPS	2015- 2018
Dostosowanie istniejącej lub utworzenie nowej infrastruktury instytucjonalnej oraz zasobów na potrzeby działań profilaktycznych lub pomocowych dla ofiar przemocy domowej	Przeprowadzenie szczegółowej diagnozy potrzeb i zasobów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Badania ankietowe wśród mieszkańców na temat zjawiska przemocy domowej, opracowanie szczegółowej diagnozy zjawiska przemocy w gminie	ZI, Urząd Gminy	2019- 2021
Zintegrowanie środowisk oraz zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników jednostek, służb oraz organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	Szkolenia dla osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych, organizacja szkoleń dla osób przeprowadzających interwencję, szkoleń dla grup zawodowych ZI	ZI, GOPS, Policja, GKRPA, oświata, służba zdrowia	2019- 2021
	Opracowanie i wdrożenie procedur oraz standardów współpracy jednostek służb oraz innych organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Opracowanie standardów świadczonych usług oraz procedur współpracy, organizacja szkoleń dla osób wdrażających standardy i procedury	ZI	2019- 2018
	Wprowadzenie superwizji dla osób pracujących bezpośrednio z ofiarami lub sprawcami przemocy	Prowadzenie superwizji dla		2019-2021

	domowej	członków zespołu interdyscyplinarnego oraz innych instytucji	ZI , Urząd Gminy, GOPS	